

NR. 29, Februar 1993

Navnekonkurransen	s.	2
Kildemateriale for tia før 1700	s.	3
Grenland Ættehistorielag 20 år	s.	8
Navneregister 1979 - 1992	s.	8
Bibliotek-kveldene våre	s.	9
Utviklingen av sorenskriveriene i Telemark	s.	10
Datasiden	s.	12
Den norske retts historie	s.	13
Spørsmål og svar	s.	15
Manntall for Brevik 1701	s.	20
Grenland Ættehistorielag 1973 - 1993	s.	22
De siste 10 år	s.	23

Navnekonkurransen.

Som dere vel har lagt merke til, kommer medlemsbladet nå i "new look", etter 14 år med samme navn og utseende. Vi utlyste jo en konkurranse om nytt navn på bladet, og vi fikk inn mange gode forslag, som vi takker for. Etter en grundig gjennomgang landet vi på "Ætt og annet", som på en finurlig måte forteller hva bladet inneholder. Forslagsstilleren har også sørget for kontinuiteten ved å bruke samme bokstavtypene som i tidligere numre og samme logo. Og vinneren er: Nicolay B. Flor.

VI GRATULERER!

REDAKSJONSKOMITÉ:

THOR GUNDERSEN, SIVERT URNES VEI 55, 3714 SKIEN	TLF. 03 522784
ROAR F. NESSE, HÅVUNDEVN.377, 3711 SKIEN	" 03 501087
DAG STRAUME, CAMILLA COLLETS VEI 13,3715 SKIEN	" 03 521847
GUNNAR OLAND, BROCHSGT.1,3960 STATHELLE	" 03 960494

PÅMELDING AV NYE MEDLEMMER, HENVENDELSE KASSERER:

ALF GRANLY, GRAVAVEIEN 52; 3940 HEISTAD	TLF. 03 549052
---	----------------

KILDEMATERIALE FOR TIDA FØR 1700

Av Jarle E. Sethre

Kirkebøker og skifter er svært viktige kilder å ta fatt på når en skal trenge ned i en fjern fortid for å forsøke å nøste opp slektslinjer. De fleste kirkebøkene begynner imidlertid først på slutten av 1600-tallet eller begynnelsen av 1700-tallet. De første årene det ble ført kirkebøker, kan det være så som så med hva som ble ført inn. De bevarte skiftene er også heller få av for tida før 1700. Folk som sysler med slektsgransking vil ofte få store problemer med å føre linjene lenger tilbake når de kommer ned på 1600-tallet, ettersom kildematerialet da blir av en annen karakter.

Et sentralt punkt for meg vil bli å forsøke å presentere noen relevante kilder som fins for tida før ca 1700. Jeg vil også forsøke å komme inn på hva som ligger i enkelte begreper en støter på i eldre kilder.

Svært mange mennesker har sine røtter i bondesamfunnet. Å finne ut hvem som drev og/eller eide de enkelte gårdsbruk i en fjern fortid blir da av vital interesse.

Fra siste del av 1500-tallet og på 1600-tallet flyter kildematerialet rikelig. Verker som Norske Herredags-Dombøker¹, Norske Rigs-Registranter², Tingbøkene og Kongebrev³ kan gi opplysninger av ymse slag. Jordebøker og skattelister fra denne tida eksisterer det temmelig mange av. Disse befinner seg i dag i Riksarkivet i Oslo. Generelt var det gården som var utgangspunkt for skatteleggingen, ikke personene som bodde der. Skattelister er nyttige kilder for få rede på hvem som drev gårdene på 1600- og 1700-tallet. Skattematrikkelen fra 1647 foreligger i en trykt versjon for de enkelte fylker i landet.⁴ Her vil en finne opplysninger om de enkelte gårdsenheter; hvem som drev dem og hvordan eiendomsforholdet til det enkelte gårdsbruket var. For årene 1661, 1665 og 1723 foreligger det også store matrikuleringsarbeider for Telemark. Disse kildene er alle tilgjengelige i mikrofilmversjon. Det samme gjelder manntallene som ble foretatt av prestene og fogdene i årene

1663-66. De sistnevnte manntallene er foretatt ut fra militære hensyn og registrerer således bare mannspersoner over 12 år.

Generelt er nedre Telemark et område med godt kildemateriale når det gjelder bosetningshistorie. Dette gjelder så vel for middelalderen som for nyere tid. I biskop Eysteins jordebok fra ca 1400⁵ er det flere hundre gårder fra Telemark som er nevnt. Enten fordi kirken eide noe i gårdene eller fordi oppsitterne på disse skjenket jordegods til kirken. På ei side i Norges gamle Love⁶ er det gitt en oversikt over Skien lagstols jordegods. Denne innførslen skriver seg fra 1400-tallet og gjelder gårder i Eidanger, Gjerpen og Mælum. Fra tida like før reformasjonen, 1528, har en ei såkalt gjengjerdsliste⁷ for Eidanger, Gjerpen, Siljan, Bamble, Sannidal, Drangedal (ikke Tørrdal), Solum, Mælum, Holla, Helgja, Romnes, Lunde, Bø, Sauherad, Nesherad og Heddal (ikke Lisleherad). Grovt sett må denne lista kunne uttrykke den bosetningen som holdt seg gjennom seinmiddelalderen. Endelig har en Diplomatarium Norvegicum (DN), et bokverk som hittil spenner over 22 bind.⁸ I Oluf Ryghs "Norske Gaardnavne"⁹ henvises det til når og hvor i dette bokverket de enkelte gårdene er nevnt. Imidlertid er det utkommet to bind av DN etter at "Norske Gaardnavne" ble trykt. I bind 21 av dette verket har jeg funnet ganske mange diplomer fra Telemark. Siden dette bindet først utkom i 1972, har ikke de fleste bygdebøkene fått med opplysninger herfra. En del diplomer fra etter ca 1570 er ennå ikke trykt, men er tilgjengelige ved Riksarkivet i Oslo.

I en del kilder fra middelalderen og nyere tid registreres ikke gårdbrukerne med deres patronymikon. De nevnes bare med fornavn og et tilføyd gårdsnavn etterpå. Slikt er selvfølgelig ergelig for en slektsgransker. Imidlertid skal det minnes om at det er risikabelt å basere sin gransking av slektsforhold på sammenfall av person- og stedsnavn. Det eldre bondesamfunnet var preget av stor mobilitet. Mange familier har flyttet mye. Dette trer ganske klart fram når en sammenligner skattelister som det er kort tidsintervall mellom. Disse bevegelsene innen bondesamfunnet skaper ofte besvær for den som skal forsøke å følge slekter over et lengre tidsrom. Ofte er det noen navn som har vært særlig produktive

i bygdesamfunnet. Registrerer vi en person ved navn Ole Lauritsen som oppsitter på en gård, kan vi ikke uten videre ta det for gitt at denne er sønn av Laurits Olsen, som vi registrerte som oppsitter på den samme gården noen år tidligere.

Eiendomsforholdene er et viktig aspekt som må trekkes inn for å kunne forklare den store mobiliteten som kan spores i gårdbrukersamfunnet. I de nedre delene av Telemark var det få som var sjøleiere før 1700. De aller fleste var leilendinger. I dette ligger det ikke noe sosialt. En leilending kunne være vel så rik på jordegods som en sjøleier. Leilendingsstatusen betegner bare bruksforholdet til den gården en person var bosatt på. Skattematrikkelen fra 1647 belyser at dette er tilfelle. Blant annet finner vi i Nils Klyve i Solum oppført som eier av både Eltvet østre og Eltvet vestre. Gården han er bosatt på, Klyve, eier han ikke noe i. Klyve er på det tidspunktet tillagt Gimsøy kloster med 4 huder og Skiens prestebol med 2 huder.¹⁰

Partseie er det som karakteriserer eiendomsforholdene i nedre Telemark før 1700-tallet. Det vesentligste ved jordiendom i eldre tid var retten til å kreve inntekter ved bortleie av jord. Landskylda var lenge den eneste og viktigste inntekten jorddrottene hadde. Landskylda var ei årlig leie leilendingen måtte betale for bruk av gården. Denne skulle i eldre tid stå i et visst forhold til det som kunne forventes å gi i avkastning på gården.¹¹ Dersom en gård hadde flere eiere, fikk de enkelte eierne utbetalt leieinntekter i forhold til deres andel av den totale gårdskylda. I de fleste tilfellene er landskylda oppgitt i naturalia. De mest vanlige landskyldproduktene i nedre Telemark var huder og tønner korn.¹² Siden landskylda var et brukbart mål på bruksverdien av gårder, ble den også brukt som utgangspunkt ved arveskifter og utligning av skatter. Følgelig ble alle gårder skyldsatte, ikke bare leilendingsbrukene, men også de gårdene som var i sjøleie.

Til nå har vi konsentrert oss om bosetning knyttet til gårder. Jeg har nå til slutt lyst til å rette søkelyset mot de andre samfunnsgruppene som fantes i eldre tid. Hva kan kildematerialet fortelle om de samfunnslag som ikke

drev gårdsbruk ? I landskattelister, regnskaper over Langesund saltverk, tingbøker, matriklene og i manntallene fra 1660-åra, støter vi på personer som betegnes som husmenn, strandsittere og håndverkere. Mange av disse personene er relativt greie å plassere med hensyn til bosted, patronymikon o.l. Andre volder større besvær. Enkelte blir ikke omtalt med noe etternavn, men med hvilket yrke de innehadde. Andre igjen røper kildene bare at er av utenlandsk herkomst. Særlig i strøket rundt jernverket ved Fossum har det vært en del tyskere.

Det er rimelig å anta at en del av disse bosetningsenhetene må gå tilbake til 1500-tallet. I hvertfall gjelder dette personer knyttet til jernverket ved Fossum og sagbruksvirksomheten. Trelastvirksomheten generelt går noe lenger tilbake i tid. Utførsel av mastetømmer har forekommet også på 1400-tallet.

Begrepet husmann er kjent fra middelalderen, men ordet har hatt flere betydninger. I middelalderen ble ordet brukt om personer som var innlosjert hos en bonde, uten å drive selvstendig jordbruksvirksomhet.¹³ Husmannsbegrepet er i nyere tid knyttet nøye sammen med ordet husmannsplass. Det karakteristiske for husmannsplassene er at de ikke var særskilt skyldsatt, de lå under en gård.¹⁴ Vi kan grovt sett skille mellom to typer husmenn på Østlandet. En del husmenn har drevet egen jordbruksvirksomhet, andre ikke. Kildene fra første halvdel av 1600-tallet er svært vide i sin bruk av begrepet husmann. Først og fremst betegner det en skatteklasse hvor de som betaler minst skatt er plassert. Brukere av små gårdsbruk sees også plassert blant husmenn i en del tilfeller i skattelistene. Ettersom skatteevnen har vært avgjørende for hvorvidt en del personer har blitt registrert eller ikke i skattelistene, må påliteligheten av disse tas med et visst forbehold. En slags fattigdomsterskel kan ha medført at enkelte har falt i gjennom i systemet. Følgelig kan en ikke uten videre trekke den konklusjonen at en person må ha vært bosatt et annet sted, selv om en ikke finner ham/henne blant de registrerte skatteyterne i et sogn.

NOTER

1. Norske Herredags-Dombøker, Chra. (NHD)
2. Norske Rigs-Registranter, Chra. 1861-91. (NRR)
3. Norske Kongebrev. Utgitt ved Norsk Lokalhistorisk Institutt. Red. v. Rolf. Fladby m.fl.
4. Skattematrikkelen 1647 bd. VII, Telemark fylke. Universitetsforlaget 1973.
5. Biskop Eysteins Jordebog, Chra. 1873. (Også kalt Røde bok)
6. Norges gamle Love bd. I-V. Chra./Oslo 1914-34. (NgL)
7. Norske Regnskaper og Jordebøker fra det 16. Aarhundrede, bd. IV. Utgitt ved Huitfeldt-Kaas. Kra. 1903. (NRJ)
8. Diplomatarium Norvegicum bd. I-XXII. Chra./Oslo 1847-1990. (DN)
9. Oluf Rygh: Norske Gaardnavne bd. VII Bratsberg Amt. Bearbeidet ved Albert Kjær. Kra. 1914.
10. Jfr. Skattematrikkelen 1647 bd. VII s. 79.
11. I høymiddelalderen regner en med at landskylda svarte til omtrent 1/6 av den forventede produksjonen på en gård.
12. 1 hud = 12 kalveskinn. 1 tønne = 6 måler = 12 settinger. Foruten disse skyldenhetene finner en skylda oppgitt i bl.a. huggenbord. 1 tylft huggenbord = 1/2 hud.
13. Norsk Historisk Leksikon s. 135.
14. Norsk Historisk leksikon s. 135.

Spyttebakk.

Av Dag Straume

Renslighet er en dyd heter det så vakkert. Etter våre begreper var det vel så som så med rensligheten tidligere. Vårt eksempel er fra Tørdal krets i Drangedal i 1896. I et møte behandler tilsynsutvalget en skrivelse fra Doktor Solberg angående Sunhedskommisjonens beslutning av 30de April at skolekredsen paalegges anskaffelse av hensiktsmessige Spyttbakker i et saadant antall at det svarer til 1 paa hver 5. elev.. Enstemmig besluttet at inkjøre 4 Spyttbakker.

Grenland Attehistorielag

20 år.

1993 er jubilaumsår for laget vårt. 20 år er vel ikke egentlig noen imponerende alder, og vi legger da heller ikke opp til stor feiring, men en liten markering er vel på sin plass. Vi har valgt å utgi et vesentlig større medlemsblad i anledning jubileet, et medlemsblad som også fremstår i "new look".

Opptakten til dannelsen av en forening for slektsforskere i Grenlands-området er å finne i et kurs i slektsforskning, ledet av Rutt Greve. Noen av deltagerne bestemte seg for at dette måtte følges opp, og stiftelsesmøtet fant sted i foredragssalen i Fylkesmuseets nybygg den 12. juni 1973. Jeg sender en takk til dem som var med på å dra det hele i gang, og det kan nevnes at tre av dem fremdeles er svært aktive i laget, nemlig Roar Nesse og Gunnlaug og Torbjørn Aasetre.

En oppsummering av de ti siste årene er å finne på annet sted i medlemsbladet (de første ti er behandlet i nr. 10, 1983), så jeg skal ikke komme inn på dette her. Men som formann gjennom 10 av de siste 14 årene vil jeg benytte anledningen til å takke alle som har vært med på å dra lasset i disse årene, som medlemmer av styret, kaffekomiteen, red.-komiteen og data-gruppa.

Jeg vil også sende en stor takk til medlemmene! Vi vet at mange foreninger sliter tungt p.g.a. altfor mange passive medlemmer. Slik er det ikke hos oss. Vi har god oppslutning om møtene våre, og på våre bibliotek-kvelder er det alltid stor aktivitet. Fortsetter det slik, kan vi se optimistisk på de neste ti år.

Thor Gundersen

NAVNEREGISTER 1979-1992.

Personnavn-registeret, som dekker alle numre av "Nytt fra Grenland attehistorielag" f.o.m. 1/79 t.o.m. 28/92, er nå ferdig. Registeret er på vel 100 A4-sider og består av 4 deler: et etternavn-register, et fornavn-register, et patronymikon-register og et register over forfattere og andre som på en direkte eller indirekte måte har bidratt til å fylle bladets spalter.

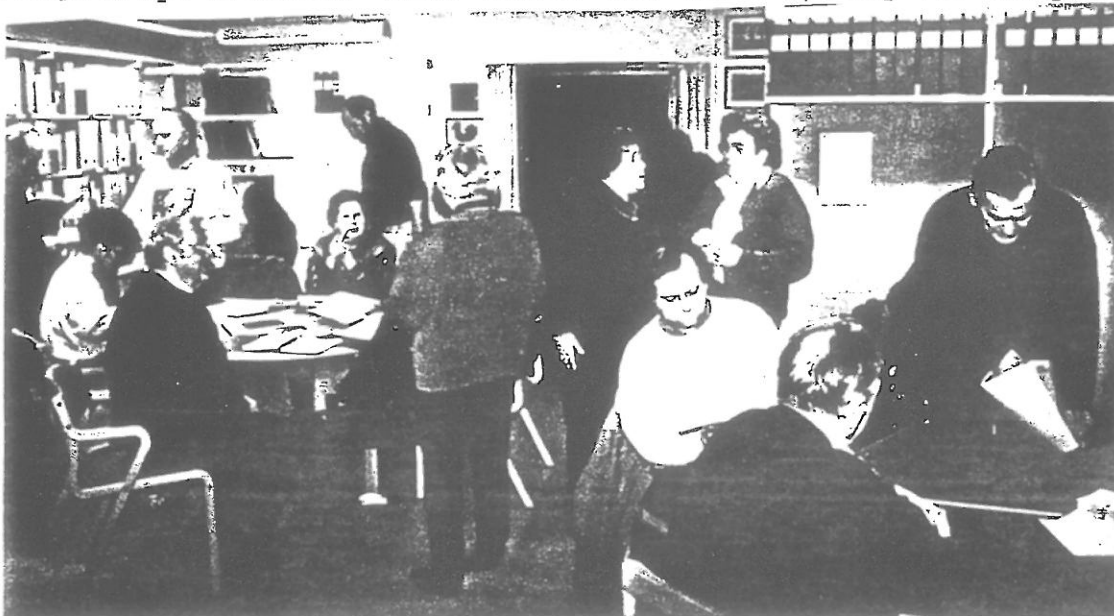
Over 3000 personnavn, de fleste nevnt i en slektsammenheng, viser at det er behov for et register, og vi håper at det vil bli et nyttig hjelpemiddel for lagets medlemmer. Prisen blir kr. 50,- og dekker utgiftene til kopiering og omslag. De som er interesserte i å bestille registeret må melde fra, helst før årsmøtet, til

Nicolay B. Flor,	tel. 03 501255
Thor Gundersen	tel. 03 522784
Roar F. Nesse	tel. 03 501087
eller Dag Straume	tel. 03 521847

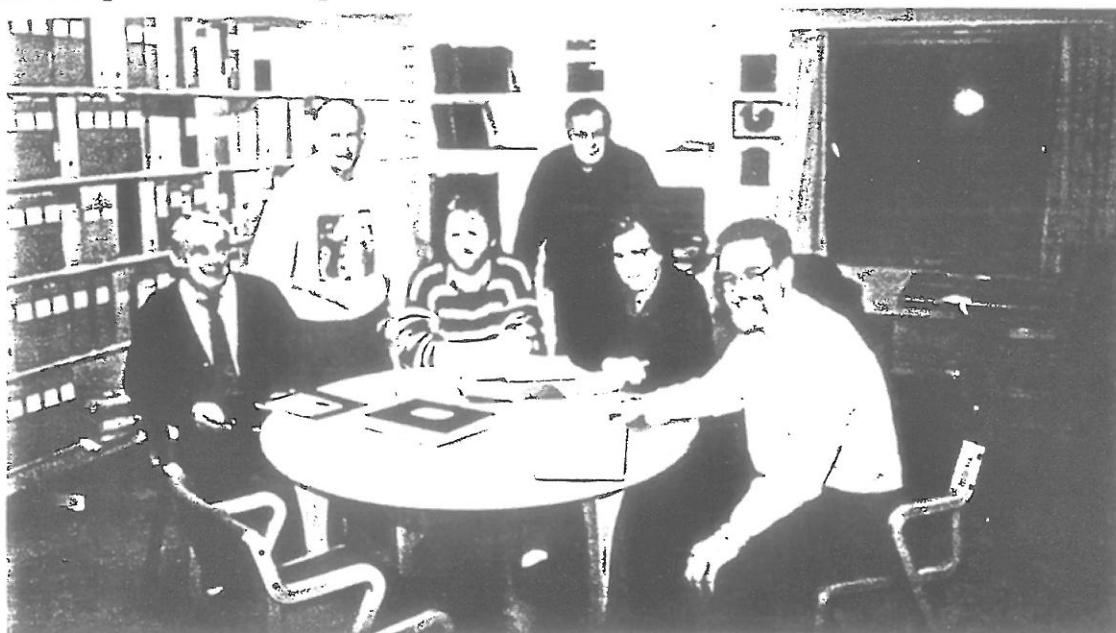
De som ønsker å bestille registeret pr. post, må legge til kr. 20,- i porto og betale inn ialt kr. 70,- til Grenland attehistorielag, postgiro-konto nummer 0814 3663184, skrive "Register" på talongen, samt navn og adresse.

Bibliotek-kveldene våre -
et service-tiltak som blir mer og mer populært.

Torsdag den 21. januar startet vi opp igjen på Forsgrunn bibliotek, og fremmøtet var upåklagelig. Vi telte til 33 mennesker innenfor dørene til "vårt" lille rom, og enda hadde visst noen gått. Det er sannsynlig at vi satte ny rekord! Det er tydelig at mange setter pris på det meget gode arkivat vi har bygd opp, og som - sammen med bibliotekets egne mikrofilmruller - kan gi svar på svært mange spørsmål. Vi synes at disse møtene er blitt et viktig forum også for drøfting og utveksling av ideer og opplysninger. Vi blir dessuten bedre kjent og får god oversikt over hvilke slakter/bygder/byer de forskjellige arbeider med. Dette kan være nyttig for mange.

Bildet forteller vel tydelig nok om en travelt aktivitet. Her er relativt ferske slaktsforskere og veteraner i skjedd for- ening. Vi er glade for at medlemmene hjelper hverandre, for de tre fra styret som er satt opp som hjelpere, kan vanskelig rekke å ta seg av alle. Heldigvis er det gjerne flere fra styret som tar seg tid til en tur på disse torsdagskveldene. På den første bibliotek-kvelden var seks styremedlemmer til stede, og siden vi likevel hadde kameraet med for å forevige aktiviteten, brukte vi like godt opp det siste bildet på filmen. Det er ikke så ofte vi presenterer styret. Fra v. ser vi Roar Nesse, Nicolay Flor, Jan Christensen, Torbjørn Aasetre, Gunnlaug Aasetre og Thor Gundersen.

Utviklingen av sorenskriveriene i Telemark.

Statsarkivet i Oslo utgir en enkel skriftserie som de kaller "Nytt fra Statsarkivet". Her blir det orientert om diverse arkivordninger m.v. Samtidig blir det gitt kortfattede orienteringer om enkelte embeders utvikling.

Om Telemark har de blandt annet skrevet::

Statsarkivet ønsker denne gang å orientere om jurisdiksjonsendringene i de fire eldste sorenskriveriene i Telemark, samtidig som vi gir en oversikt over arkivsakene vi har mottatt herfra.

Sorenskriverdistrikter var i den første tiden etter opprettelsen gjerne små - og endringene hyppige. Hvordan sorenskriveriene i Telemark fra først av og på slutten av 1500-tallet var ordnet, er det imidlertid vanskelig å bringe på det rene.

Øvre Telemark vestfjelske og Øvre Telemark østfjelske sorenskriverier.

Vestfjelske besto av: Fyresdal som i 1769 ble delt i to prestegjeld: Moland og Mo, men som sammen utgjorde et tinglag, Lårdal med Lårdal, Høydalsmo, Eidsborg og Øyfjell, samt Vinje med Vinje, Rauland og Nesland. Østfjelske besto av: Tinn med sognene Attrå, Hovin, Mæl og Dal, Hjartdal med Hjartdal, Sauland, Tuddal og Gransherad, Seljord med Seljord, Flatdal og Åmotsdal, og Kviteseid med Nissedal, Treungen og Vrådal. Da det i 1714 ikke ble utnevnt noen sorenskriver for det østfjelske, ble Kviteseid og Seljord overført fra Øvre Telemark østfjelske sorenskriveri til vestfjelske, samtidig som Tinn og Hjartdal gikk over fra samme til Nedre Telemark sorenskriveri. I 1756 ble Hjartdal med Gransherad atter ført tilbake til øvre Telemark - d.v.s. vestfjelske, mens Tinn med Hovin som var skilt fra Nedre Telemark geografisk, i rettslig henseende holdt seg under Nedre Telemark sorenskriveri helt til 1846. I en periode på nesten 120 år var det bare én sorenskriver i Øvre Telemark - som sorenskriveriet også ble kalt. Øvre Telemark ble i 1832 påny delt i to sorenskriverier. Hjartdal, Gransherad og Seljord ble ført tilbake til Øvre Telemark østfjelske sorenskriveri, Kviteseid og Nissedal forble derimot i det vestfjelske. Også Tinn var ment å skulle gå over til østfjelske, men dette skjedde da sorenskriverembetet i Nedre Telemark ble ledig i 1846.

Det har vært flere jurisdiksjonsendringer i sorenskriveriene. Blant de større har vært: Ytre Flåbygd i Kviteseid ble i 1845 lagt til Bø tinglag under Nedre Telemark sorenskriveri. Vrådal i Nissedal ble overført til Kviteseid i 1848. Rauland ble opprettet som eget tinglag i 1859, hvorved Øyfjell fra Lårdal og delvis Mjøsstranden under Vinje ble lagt til tinglaget som kom under det vestfjelske sorenskriveris jurisdiksjon. Moland tinglag fikk forøvrig navnet Fyresdal i 1882, samme året som Tinn og Hjartdal ble delt i Tinn, Hjartdal og Gransherad tinglag. Det vestfjelske sorenskriveri ble om døpt til Vest-Telemark sorenskriveri 1921. I 1920 ble Øvre Telemark østfjelske og Nedre Telemark sorenskriverier omorganisert. Tinn ble opprettet som eget sorenskriveri. Seljord ble overført til Nedre Telemark - og Hjartdal og Gransherad ble innlemmet i et nytt sorenskriveri, Heddal, som ble slått sammen med Tinn sorenskriveri i 1937. Det gamle Øvre Telemark østfjelske sorenskriveri kom således til å fortsette i det nye Heddal sorenskriveri.

Nedre Telemark sorenskriveri besto av: Solum med sognene Solum og Mølum, Holla med Holla, Helgen og Romnes, Bø med Bø og Lunde, Saude med Saude og Nes samt Heddal med Heddal og Lilleherred og ladestedet vestre Porsgrunn som først lå i Solum. Som nevnt: Nedre Telemark fikk Tinn og Hjartdal i 1714 - Hjartdal ble fradelte sorenskriveriet igjen allerede i 1756, Tinn i 1846. I 1845 gikk Ytre Flåbygd i Kviteseid over til Bø. Et nytt Gjerpen sorenskriveri ble opprettet fra 1867 med Solum og Holla, og Nedre Telemark sorenskriveri ble innskrenket til Heddal, Saude og Bø tinglag - Bø som i 1872 ble delt i tinglagene Bø og Lunde. Notodden som ble kjøpstad i 1912, ble lagt til Nedre Telemark samme år. Omorganiseringen i 1920 tilførte sorenskriveriet Seljord, men embetet mistet til gjengjeld Heddal og Notodden til det nyopprettede Heddal sorenskriveri. I 1938 kom Holla tilbake til sorenskriveriet. Etter 1938 var tinglagene i Nedre Telemark følgende: Holla, Bø, Lunde, Saude og Seljord.

Bamble sorenskriveri besto av: Bamble med sognene Bamble og Langesund med Stathelle samt tre gårder av Porsgrunn prestegjeld, Eidanger med Eidanger og østre Porsgrunn og Brevik, Gjerpen med Osebakke og Slemdal (Siljan) av Eidanger, Sannidal med Skåtey og Drangedal med Drangedal og Tørdal.

Østre Porsgrunn ble i 1807 skilt ut fra Eidanger og slått sammen med vestre Porsgrunn (fra Solum) og lagt som kjøpstad under Skiens jurisdiksjon. Brevik ble kjøpstad og fraskilt sorenskriveriet i 1845. Porsgrunn fikk eget byfogdembete i 1843. Nedre Telemark og Bamble sorenskriverier ble omregulert fra 1867. Det nye Gjerpen sorenskriveri fikk seg tillagt Gjerpen og Eidanger fra Bamble. Sannidal ble delt i Sannidal og Skåtey tinglag i 1881. Sannidal, Skåtey og Drangedal samt Kragerø by ble i 1897 lagt til det nyopprettede Kragerø sorenskriveri. Bamble sorenskriveri var nå sammensatt av bare to herreder, nemlig Bamble og Eidanger samt Langesund ladested - som ble eget tinglat i 1898. Eidanger gikk tilbake til Bamble i 1898, det samme var tilfelle med Brevik, hvor byfogdembetet ble opphevet. Bamble sorenskriverembete ble nedlagt i 1974 og lagt til det nye Porsgrunn og Skien byfogdembete - og til samme domssogn.

Bemerkninger om arkivene:

Ved delingen eller omreguleringen av Nedre Telemark og Bamble sorenskriverier fra 1867, hvorved Gjerpen sorenskriveri ble opprettet, ble det bestemt deling av arkivene. Arkivsaker og protokoller etter Gjerpen og Eidanger skulle, hvis det ikke var mulig eller hensiktsmessig å dele disse, forbli ved Bamble sorenskriveri. Gjerpen sorenskriveri skulle overta de fleste protokoller vedrørende Solum og Holla som var blitt påbegynt i Nedre Telemark.

Bemerkninger om arkivet:

Bamble sorenskriverarkiv brant i 1824, og bl. a. alle pantebøkene for 1818 gikk tapt. Sorenskriveriets registratur utviser i dag en rekonstruert pantebok for de eldste tinglyste dokumentene - "Regulerings-Commissionens Skiøds- og Pantebog" fra 1692-1820, og i denne er innført kronologisk etter løpenummer (for innlevering til kommisjonen) ialt 1842 dokumenter. Panteboken har ikke særregistre, men i de forskjellige tinglags panteregistre er det - i alle fall som regel - henvist til sidetall i denne protokollen.

Databiden

På vårt siste utvidete bibliotekmøte høsten -92, hvor Nicolay B. Flor på en glimrende måte viste data-maskinens mange muligheter innen slektsforskning, tok vi også opp en fortegnelse over medlemmer som disponerer pc og som allerede bruker eller er interessert i å bruke pc som hjelpemiddel i sin slektsforskning. 20 medlemmer skrev seg på, og vi vet at minst fem som ikke var til stede, også har anskaffet et slektsforsknings-program. Data-gruppa og redaksjonskomiteen er derfor enige om at tiden nå er inne for å starte en egen data-spalte/-side i medlemsbladet. Her regner vi med å orientere om div. programmer og annet innen edb/slektsforskning. Vi håper også å få inn stoff fra medlemmene, positive og negative erfaringer, spørsmål og svar osv. Det vil nok være medlemmenes interesse og oppslutning som avgjør om dette skal bli en dataside eller en dataspalte, for i det lange løp må vi vel regne med at det blir vanskelig å fylle en side i hvert medlemsblad. Vi håper altså å høre fra dere, og dere kan skrive til undertegnede, som vil være et bindeledd mellom mellom data-gruppa og red.-komiteen.

Thor Gundersen
(adr. - se s. 2)

KIRKEBØKER.

I mitt forsøk på å finne mine forfedre, har John Hvidsands avskrifter av Gjerpens kirkebøker vært til stor nytte. Disse finnes jo kopiert (oppdelt i flere hefter) i Ættelagets arkiv. Men selv om en låner med seg hjem et hefte så oppdager en snart at en har bruk for et eller flere av de andre. Tanken om å legge de inn som data på diskett kom derfor ganske fort. Etter samtale med form. Thor Gundersen, tok jeg kontakt med Gunnar Aabø i Sannidal som ga en del gode tips og har nå etter beste evne lagt noen av heftene inn i EDB. Til nå er flg. lagt inn:

Desponsati (forlovelse) 1681 - 1746,
Copulati (vielse) 1681 - 1814,
Tumulati (begravelse) 1681 - 1746.

Disse er skrevet inn v.h.a. et vanlig tekstbehandlingsprogram og meningen er å transportere disse videre til ASCII-format som så legges inn i en database og taes ut derfra og inn i et hvilket som helst tekstbehandlingsprogram. Det gjenstår en god del arbeid før det er ferdig fram til 1814 bl.a. dåp som ikke er påbegynt. Data etter 1814 hadde vi tenkt å legge inn i et program som heter DB87. Hvis det nå var flere som kunne tenke seg å føre kirkebøker inn i EDB ville det vært fint. En behøver nødvendigvis ikke å sitte med dette hver dag, men hvis flere skrev noen timer hver måned ville det snart være gjort. Jeg tenker ikke da bare på Gjerpen, men på hele Grenland. Så, sett igang.

Reidar Ballestad.

FRA DEN NORSKE RETTS HISTORIE.

TINGRETTENS HISTORIE. Om tingene og de tinglige rettshandelsformer.

Fast gods og løsøre.

Motsetningen mellom fast gods (land, eign, jord) og løsøre (lauss eyrir, fe) spiller en stor rolle i vår gamle som i vår moderne rett. Rettsreglene om og formene for eiendoms- og besiddelseserhverv er forskjellige, og likeså spiller forskjellen en framtrædende rolle i arveretten, i prosessen og i strafferetten.

Fast gods tillegges en høyere rettsvurdering enn løsøret, fordi det inntar en meget viktig plass i menneskenes økonomiske og sociale liv.

Odelsjord og kjøpejord.

Med ordet jord som rettsobjekt mener de gamle lover regelmessig dyrket innmark (aker og eng). Odelsjord er helt fra oldtiden betegnelse for gårdens dyrkede innmark (ødalvellir i Rigspula) Utmarken var enten herlighet (lunnendi) til jorden eller almenning. Odelsjorden var den opprinnelige ætteiendom, ikke enkeltmannseiendom og fulgte alltid en egen arvegang. Som motsetning til odelsjord nevner lovene "kaupland" (kauplendingr og utjardir) Disse følger i arvegangen løsøret. Kaupland og utjord er ikke ættejord, men jord som kjøpt fra andre ætter eller enkeltmenn utenfor ætten, og som først etter en viss tids forløp blir odelsjord.

Bytomter og bygårder var heller ikke odelsgoods, ikke gjenstand for odelshevd eller odelsløsning, men fulgte i arvegangen løsørereglene.

Bu og bol.

Bu er alt gårdens (husbondens) løsøre, og særlig kvegbesetning (bufe) og gårdsredskaper (bugogn), samt træler. Alt dette er i den eldste tid gårdens tilbehør. Senere faller trælene bort.

Bol er den til gården tilhørende jordlod. Bolets størrelse ble opprinnelig vurdert etter utsæden, og Gulatingslovens normalbol er seksældingen, det er en jord, på hvis akerland der kan såes 6 såld = 4 1/2 tønne korn. Dette at bolet opprinnelig måles etter utsæden viser at det er akerjorden som måles. Det samme er tilfelde hvor jorden måles etter plogland, som f.eks. Danmark.

Senere vurderes jorden dels etter landskylden, dels etter sin salgsverdi.

Former for tinglige rettshandler.

SKJØDNINGEN.

Dette emnet hører til de omtvistede, og det er hittil neppe full klarhet over vår eldste skjønningens betydning. Hovedstedene er i Gulatingsloven og har overskriften " Ef madr kaupir jord til skeytingar " og " Um jardar skeyting ". Her framgår det at skeyting normalt skal utføres av selgeren, men hvis han nekter å utføre den, da skal tinget foreta "skeyting med vapnataki", det er ved dom. Skeytingen består etter disse lovbud av to rettshandlinger, hvorav den ene kalles "moldtaka", der utføres av kjøperen, og består av at han tar muld fra den kjøpte eiendoms 4 årehjørner (ildstedets hjørner), under høysetet, der hvor aker og eng møtes og der hvor holt og hage møtes. Dette ritual kan etter Gul. loven erstattes av at begge parter erklærer at "mold er rett-tekin". I motsatt fald må kjøperen bevise riktig moldtaka.

Den andre rettshandlingen er den egentlige skeyting, som er avledet av skaut (kappeskjød). og som opprinnelig må ha bestått i at overdrageren la den tagne muld i erhververens kappeskjød, i det han

samtidig under handslag og for vidner selv uttalte, eller en annen på hans vegne, skjønnsformularen, hvor han erklærer at han overdrar fra seg og arvinger til hververeren og hans arvinger jorden "med alle de herligheter (lunnendom) som nå tilligger fra gammelt og nytt, som bedre er at have end at undvære". Man mener også at skjønningen opprinnelig foregikk på selve jorden og at den senere overførtes til tinget. Vi ser at også på Færøyene foregikk den gamle skjønns-seremoni ute på jorden.

Om eiendomsretten og dens begrensning. Jordeiendomsrett.

Eiendomsretten er urgermansk, og i de fleste germanske språk finnes de samme ord for eie og eiendom.

Den viktigste eiendomsgjenstand var jorden, og ordet "eign" betegner i de skandinaviske språk simpelthen jordeiendom. Av jorden var igjen den fra urtiden oppdyrkede innmark den viktigste og kaltes ødal, det vil si det beste. Odelsjorden er hos oss gjenstand for individual-eiendomsrett, men hvis eieren vil selge den, da har ætten (odalsneyti=odelssamfund) forkjøpsrett, og hvis den ulovlig er solgt ut av ætten, da har odelsmændene løsningsrett.

Prinsippet er altså at odelsjord skal bevares for ætten, og således fikk ordet ødal betydningen "nedarvet jord", i motsetning til kaupjord. Men den opprinnelige motsetning odal må ha vært dels "mork" (utmark) dels "nyboli" eller "rudstadr", (likesom man i Sverige har motsetningen mellom torp og adalby), og dels "almenningr".

Utmarken (mork) var regelmessig ikke utskiftet mellom brukene, men lå i sameie til den hele gård, og denne gårdenes sameiestrekning kaltes "takmork", hvilket også er betegnelsen for det til hver by liggende fellesterritorium. Almenningen var ikke gjenstand for privat eiendomsrett, men "alle mænd" kunne utnytte dens herligheter etter sit behov. Seter-rett er tillagt første okkupant, slåtterett likeså, men kun for 1 år av gangen. Fisket i almenningssvann var "alle gjævnghjemlet". I uttrykket almenninger ligger neppe at denne er oppfattet som herreløst gods, men snarere at den har tilhørt det hele folk. Men fra enekongedømmets opprettelse ansees kongen som eier av almenningene, rydning måtte skje med den kgl. fogeds tillatelse, og rydningsplassen ble krongods. Men under Haakon V møter vi den regel at rydningsmann blir eier av den halve rydningsplass, mens han etter Landsloven kun nyder 3 "frihetsår". Almenningene deles i "de øvre" (almenningsskoge og fjellstrekninger) og "de ytre" (fiskeværene).

Folkets bruksrett har alltid vært ansett som den opprinneligste og sterkeste rett i almenningen, som derfor ikke må gjøres illusorisk ved kongens eiendomsrettslige disposisjoner. Etter skogdriftens oppkomst har kongen eller staten utøvet en stedse skarpere kontroll med almuens hugstrett i almenningsskogene, i Tromsø amt har der av denne kontrollrett utviklet seg en privateiendomsrett for staten til almenningsskogene, og andre steder er disse blit utskiftet mellom staten og almuen eller mellom almuen og de privatmenn hvortill kongen under eneveldet solgte sine almenninger (de såkalte privatalmenninger.

Enkelte steder har almuen kjøpt almenningene av kongen. Alt dette er prinsipielle avgivelser fra den urgamle almenningsrett og skyldes skogsverdiens stigning. Odelsjordens andele i sameieutmark og almenning kalles dens "herligheter" (lunnendi) mens dens andele i innmark og særeieutmark kalles dens "lodder" (lutir). (Lut og lunar) Derfor lyder de gamle skjøder på overdragelse "med ollom lutom ok lunnendom sem tilligja eda legit hafa fra fornu, utan gaards ok innan" og ældgamle formularer tilføyer "mellem fjeld og fjære"

Disse formularvendinger, der forekommer oss som talemåter, hadde i gammel tid sin reelle rettslige betydning, og har det tildels ennå.

=====

Torbjørn Aasetre

SPØRSMÅL OG SVAR

I meldingsbladet nr.28, oktober 1992. etterlyste Sally Henriksen i Larvik opplysninger om en Gunhild Andresdtr. gift med Halvor Johnsen f. 16.06, 1799.

Som det fremgikk i brev til dere for en/tid siden, var han i min slekt. Jeg har siden da hatt god og hyggelig kontakt med Sally Henriksen, og ved hjelp av dette + avskrift av Sauherad/ Nes, kirkebok og Bygdebok for Sauherad nr.IV. funnet fram til følgende: på s. 398: Andres Ingebretsson frå ein plass u. Årnes f.ca 1742, g.2.gang m: Anne Olsdtr, f. ca.1746. Husm.folk på Øvre Lindelia, pl.u.søndre Berge. Barn. 1.Marte f.1791, u.Berge

2 og 3, Ole og Marte Address, tvillinger, 10 år i 1801, Opl.fra Sa
4. Gunhild f. 1794. Ifølge avskrift av kirkebok for Sauherad. ble Gunhild Andresdtr.f.20.4, 1794, gift 3.januar 1817 med: Halvor Jonsen fra Bö, hans alder oppgitt til 26 år, som er feil. Han var f.16.06, 1799. i Bö. Vitner til vielsen var: Ole Flatland fra Bö, g. m. Halvor Jonsens morsöster Kari, se tidl.list og Hans Askildt fra Bö, slektning " " " "

Halvor Jonsen og Gunhild Andresdtrs.kjente barn:

1. Kirsti (Kjersti) f.2.12, 1820 i Askildt-Hegna, d.26.03, 1834, 13 år .
2. Halvor f.13.04, 1824.

3. Margit f.1.11, 1825, g.14.11, 1850 m.Hans Kittilson Lindheim

4. Anne f. 12.04, 1829 i Hegnastykket, Bö, gift 16.06, 1858 m.

Carl Otto Olsen, Svensk. flytta til Brunlanes .Hadde flg. barn:

1. Marie f.år ? i Bö

2. Gunhild f.1862 i Brunlanes

3. Margrete f.1865 i Brunlanes, gift m.en Ole Olsen, Sauherad, de
var besteforeldre til Sally Henriksens mann.

4. Olaf f. 1867 i Brunlanes

Ser også ut til at Halvor og Gunhild har fått barn nr. 5:

Halvor Halvorsen d. y. g. 22 år gml.(altså f. 1835), 5.03, 1857
m.Gunhild Halvorsdtr. far: Halvor Kittilsen.

Sally Henriksen har i høyeste grad bidratt til å finne ut ovenstående, og har alle disse opplysningene.

Med hilsen Aslaug Folkestad Glenna
Aslaug F. Glenna

Svar på spørsmål i medlemsblad nr. 28 :

Da Halvor Jonsen Kåsa (Hegnune under Grivi, Uppikåsa)
f. 16.06 1799 var bror til min oldemor, sender jeg følgende
om deres forfedre og utdrag av familie.

Halvor Sveinungsen Folkestad f. 1752 d.1819, sønn av Sveinung
Kittilsen Østigard Lindheim og Anne Halvorsdtr. Steinarsrud,
gift 1775 m.Kjersti Olavsdr. Askildt f.1756 dtr. av Olav Gunnarson
og Torbjørg Halvorsdtr. Askildt Nordre. Bø-soga B.4 side 37 og 44.
Barn:

1. Halvor f. 1775 d. 1809.
2. Kari f. 1778 g.m. Olav Pedersen Flatland. Bø-soga B.4. s.330.
3. Anne f.1779 g.m. Jon Halvorsen Askildtrud " " " s.44, B.2s519
4. Sveinung f. 22.12 1785.
5. Olav f. 03.05 1787.
6. Torbjørg f. 06.06 1790 g.m. Jon Olavson Haugerud. Bø-soga B.2s.37
3. Anne Halvorsdtr. Askildt-Hegna g. 1799 m.

Jon Halvorsen Askildtrud f. 1779, sønn av Halvor Nilsson av Garaætt
og Torbjørg Jonsdtr. Askildtrud. Sjå Oppikåsa, Bø-soga B.2 s.519/20
Barn:

1. Halvor Jonsen f. 16.06 1799 g.m. Gunhild Andresdtr. (ennå ukjent)
2. Torbjørg f. 11.01 1802 g.m. Nils Fjellesund 2.g.m. Jakob Jakobsen
Hørte-Soga II s.558
3. Sveinung f. 06.11 1804 g.m. Asborg Andresdtr. Pålskås, bodde i
Haugesag. Til U.S.A. 1854.
4. Kjersti f. 20.11 1806 d. 1880, g.m. Mons Jakobsen Kåsa, f.20.2
(Mine oldeforeldre) 1805 d.1888, Hørte-soga 547=558, B4 s59.
5. Guro f.17.02 1809 d. liten.
6. Guro f.17.08 1810.
7. Anne f. 20.03 1813, g.m. Halvor Olavson Haugerud. Bø-s. B2s52/42.
8. Jon f. 10.12 1815. g2g?m. Anne Eivindsdtr. Kåsa.
9. Bergit f. 04.05 1818.
10. Halvor d.y. f.02.11 1822 , g.m. Åste Pedersdtr. Sagedålen
v. Hetterud f.1818 d.1904.
Desse bodde i Myre, Bø-soga B1 s.314, hadde sønnen Jon f.1850 d.1911.
Han blei prest i U.S.A. Halvor og Åste reiste til U.S.A. i 1881,
ifølge opplysninger vi har her.
4. Kjersti og Mons Jacobsens yngste sønn Halvor Monson f. 02.12 1848
d. 28.08.1927 g.m. Mari Ingebrætsdtr. Kåsine f. 20.03 1850 d.10.02.27
var mine besteforeldre. De var også besteforeldre til Anne Stormyr
Risør, som er mor til Solveig, som er gift med en Johnsen i Larvik.
Bø 31.10.92 Aslaug Folkestad Glenna

Jeg søker opplysninger om:
Gunhild Olsd., konfirmert 22. 10. 1838 i Slemdal. Hun er født 23. 07. 1822. Hennes far var Ole Knudsen, moren var muligens Siri Olsd. som dør i 1863, 73 år gammel, bosted Rødningen. Jeg vet at Gunhild gifter seg med Erik Simensen, Lardal, men det er foreldrene jeg gjerne vil ha opplysninger om.
Kan noen hjelpe meg?

Karin Løver
Grønneberg
3261 Larvik
tlf. 034/24042

Er det nokon som har kjennskap til Karen Dorothea Clausdtr., f. 1760, d. 1835? Ho blei i 1790 g.m. enkemann Friderich Christophersen Storm på Fossum, Gjerpen. Dei hadde borna Marte Clarine f.1791, Claus f.1794 og Lars Storm f.1803. Har du opplysningar om Karen Dorothea, håpar eg du tar kontakt.

Helsing
Kari Særsland
3840 Seljord

Svar på etterlysning i Budstikka nr. 4/92:
Fra Aslaug F. Glenna i Bø, som har kunnet gi svar på flere av de spørsmålene vi har gjengitt i medlemsbladet, har red.-komiteen fått brev ang. denne etterlysningen. Hun har allerede skrevet til Ruth Berland, men sender oss et utdrag:
"Jeg anbefalte henne å undersøke i kirkeboka for Sauherad, da jeg tror at denne person muligens var døpt i Nes kirke. Jeg viser til "Soga om Hørteverket" s. 426-444, hvor Povel Trondsson og etterkommere finnes. Desse bodde nemlig på Nes-sida på Hørte. Det ser ut som ingen av desse, bortsett fra Anne Tronds dtr. 80 år, er gravlagt på Gaarahaug i Bø, s.153. Min mor fortalte endel om desse, for hennes oldemor Liv, s. 429 og 432-442, g.m. Gunnar Ivarsson, var datter til Annichen Tronds dtr., dp 23.1. 1754 og Knut Andresson Bekkerholt. Ho fortalte og om Trond Trondsson f. ca. 1775, som bodde på Saga (Bø-soga bd. II, s.147 og 141/142), men jeg husker ikke sammenhengen i dette. Det står på s.427 i Hørtesoga at Liv og Trond hadde minst 8 barn. Det kan kanskje ha vært fleire? Utenfor ætteskap? Povel Trondsson kom vel til Hørte fra Skien (Fossum Jernverk) eller Ulefoss, og det ser ut som det har vært en god del frem-og-tilbaketraffikk mellom desse folk og steder".

Vi sender en takk til Aslaug Glennea, og vi håper at andre vil gjøre det på samme måte: Hvis dere svarer en person direkte, send oss en kopi, slik at vi kan ta det med i medlemsbladet. Svaret kan ha interesse for flere enn den som spør.

Vårt medlem i Prestfoss, Laila Kornstad, hadde i forrige medlemsblad et spørsmål hvor bl.a. tollere Jens Smith i Risør er nevnt. I den forbindelse har jeg fått brev fra Helene Dahl i Stavern (forfatteren av boken "Stavern-slekter fra 1700 til 1900", som hun også har gitt til laget). Hun sender en meget interessant og grundig artikkel om skipsreder og trelasthandler Jens Smith og hans etterkommere, skrevet av Arne Dahl. Det vil føre for langt å gjengi artikkelen her, men hvis noen er interessert, kan de ta kontakt med meg. Jeg har forøvrig sendt kopi av artikkelen til Laila Kornstad.

Thor Gundersen

I forrige medlemsblad etterlyser Toril Lohne etterkommere etter Tor Steinarsson Fjågesund. Min kone stammer fra Tor Steinarsson, og forbindelsen går via tre av hans barn. Dette kan settes opp slik:

Tor S. Fjågesund g.m. Bir(git)te Rolleivsdtr. Klevar

<u>Åste T. Tveitan</u>	<u>Steinar T. Fjågesund</u>	<u>Ketil T. Ova</u>
mor til	far til	far til
<u>Gunhild Tollefsdtr. Nordbø</u>	<u>Tor S. Fjågesund</u>	<u>Gunhild K. Ova</u>
mor til	far til	mor til
<u>Dordi Olavsdotter Sønstebo</u>	<u>Gunnar T. Brenne</u>	<u>Andres Vetlessen Hvåla</u>
mor til	far til	far til
<u>Erik Halvorsson S. Forberg</u>	<u>Jørgen G. Grave</u>	<u>Vetle A. Hvåla</u>
far til	far til	far til
<u>Sveinung E. Skoe g.m.</u>	<u>Asberg J. Grave</u>	<u>Aslaug V. Valen(Hvåla)</u>
far til	mor til	mor til
<u>Jørgen Sveinungsson Espedal</u>		<u>Anlaug Olavsdtr. S.Skoe</u>
far til		mor til
<u>Sveinung Jørgensson Espedal</u>	<u>g.m.</u>	<u>Aslaug Olavsdotter Nordbø</u>
far til		mor til
<u>Jørgen Sveinungsson Espedal</u>		

Jørgens barn var, så vidt jeg har fått bragt på det rene:

1. Gustav ?	} alle f. Espedal
2. Aslaug, f. 1884	
3. Gustav, f. 1885	
4. Johan, f. 1886	
5. Anne Amalie, f. 1888	
6. Alma, f. 1890	
7. Hans, f. 1892	
8. Arthur, f. 1894	
9. Gudrun, f. 1907	

Nr. 2, Aslaug, gift Timland, hadde ni barn og minst 13 barnebarn,
 nr. 4, Johan, hadde en sønn, bosatt i Canada,
 nr. 5, Anne, gift Isaksen, hadde tre barn og to barnebarn,
 nr. 6, Alma, gift Abrahamsen, hadde tre barn og fire barnebarn,
 nr. 7, Hans, hadde en sønn og to barnebarn,
 nr. 8, Arthur, hadde to døtre, barnebarn ukjent.

For nærmere opplysninger, henvendelse Thor Gundersen (adr.s.2)

Svar på spørsmål i nr. 28 fra Toril Lohne, Drangedal.

Spørsmål om Kari Olsd. II.

I følge et notat jeg har het hun Kari Olsd. Aamås. Aamås hørte fram til 1802 til Kviteseid kjørke. (Drangedalssoga side 524) Kari Olsd. er født 1786. Da hørte Aamås til Kviteseid. Kanskje er det derfor hun oppgir Kviteseid som fødested i folketellingen 1865.

Spørsmål om gamle gang-/rideveier mellom Fjågesund/Vrådal og Tørdal.

Veien mellom Tørdal og Vrådal tror jeg stort sett har gått der den går i dag.

Et untak er veien fra Kjørkehaugen ved Omnes til Juve. Der gikk veien forbi

Kjørkehaugen og opp lia på motsatt side av Juveelva i forhold til der den går i dag.

En kan tydelig se gamleveien i lia.

Veien fra Tørdal til Kviteseid tror jeg har gått om Snøås. Jeg har hørt at på fjeldet vest for Nusskjenn skal det være merker etter en oppmurt gammel vei. Jeg har ikke sett dette og kan derfor ikke bekrefte det.

Spørsmål om plassen Romsjordet.

Plassen ligger ved Romsjordkjenna omlag midtveis mellom Aamås og Snøås. Den ligger ca. 100-150 m fra kjenna mot Aamås.

Ca. 1904-05 kom Anne Romsjordet på besøk til Aamås. Hun var da ca. 65-70 år gammel. Hun fortalte at hun var 15 år da husa på plassen brant ned og hun med familien flyttet til Arendalskanten. Et barn skal ha omkommet i brannen.

Mannen i familien skal ha het Knut Romsjordet. Det er meg fortalt at det var slektskap mellom han og Gunnar Knutsen, men det er høyst tvilsomt.

Plassen kunne ha 10-12 mål dyrket mark med mye beiteland omkring.

Anne Romsjordet fortalte at de brukte å treske korn på isen til en liten vanndam like ved husa. Se også folketellingen for 1855, side 50. Jeg har selv sett plassen og av rester av treverk var det tydelig at der hadde vært brann.

Manntall for Brevik 1701.

Ved C. S. Schilbred.

Manntallet fra 1701 mangler som kjent for store deler av landet. For noen år siden kom jeg inidderlidt over en liste som avhjelper denne mangel for Breviks vedkommende. Da listen kan ha interesse for slektsforskere, gjengis den nedenfor. En rekke av de oppførte personer er behandlet i boken «Brevik gjennom tidene», utk. 1946. Listen tilhører Brevik kirkearkiv.

Efter Høyedle og welbaarne Hr. JustitzRaad oc Amptmand, Henrich Adalers gundstige anordning, paa hans Ærværdigheds Hr. Halvord Niclssøns gjorde ansøgning, dat. d. 14. Decembr. 1700 hafver vi underskrefne udi Eendeel af Indbyggernis ofverværelse, med beste oc billigste udfindende, efter den underretning vi efter de førrige Ligninger haft, Lignet de = 30 Rdr. Reyscpenge, som hans Ærværdighed aarlig betalis bør her af Steden, Och er Enhver af Indbyggerne, oc de sig her opholder, til detz fylleste betalning for indeværende Aar, ansadt som følger:

	Rdr.	ℳ	β
Axel Olsson	1	1	8
Lauritz Raadkier		2	
Ole Ørevig		1	
Jens Skreder		1	
Hans Niclssøn	1		
Elisabeth Kochis		1	8
Kiittel Hansøn		2	
Sivert Diderichsøn			16
Anders Niclssøn	1		
Hans Nielson i Lauritz Styrmands huus		1	8
Hans Jacobsson		1	
Broder Melfsøn		2	
Anne Lauritzdatter			16
Kirsten Ochiltsdaatter			12
Michel Simenssøn			16
Tollef Carlssøn			12
Ingeborg Jenssis			6
Inger Snedichers			12
Abraham Anderssøn			12

Juul Ørevig	1		
Jens Lauritzsøn	1		8
Dorothe sl. Jørgen Folmars	1		
Mester Michel Kramer [barber]			16
Hicronymus Christenssøns Enche			16
Peder Wigværing			16
Lauritz Gullichsøn	1		8
Adrian Engelbretzøn	1		
Ole Spillemand			16
Margrete Niels Hanssøns			6
Mathias Hanssøn	1		
Hans Smed [Hans Jansen Smed]	1		
Thomas Christopherssøn	1		
Erich Skielsvig			12
Karen Ole Olssøns			8
Anders Olsson	1		
Carsten Christenssøn	1		8
Jon Wrangesunds Enche			16
Jens Knudtzøns Enche			6
Lauritz Thoerssøn	1		8
Anders Matthiæssøn			16
Erich Holsteenssøn	1		
Halvord Muule den yngre			8
Peder Erichsøn			16
Jon Smed [Joan Haangsen Smed]	1		8
Niels Pederssøn			12
Hermannd Lodvigssøn	1		
Mogens Skomager	1		8
Ochilid Hanssøn	1		8
Tolf Gløerssøn	2		16
Lauritz Svendtzøn	2		16
Folmar Jørgenssøn	1		8
Ole Wigværing			12
Christen Jenssøn Biønnes			16
Niels Jenssøn	1		8
Engebret Sivertzøn		1	
Trinche sl. Niels Rasmusøns		1	
Jens Jenssøn			16
Lauritz Arentzøn	1		

Roberth Pederssøn	1	8	Arne Hanssøn	2	16
Jørgen Hanssøn	1		Amund Arnedtzøn	2	
Erich Pederssøn	1	8	Engelbret Tømmermand	1	
Aasel Ellefssøns Enche		8	Peder Claussøn	1	
Zacharias Alfssøn	1		Jens Simenssøn	1	8
Johannes Claussøn	1		Lauritz Olssøn	2	16
Sl. Lauritz Hanssøns Enche	1		Knud Hanssøn		16
Niels Hanssøn	1	8	Simen Pederssøn		12
Halvord Trommeslager		16	Isaac Skreder	1	
Anders Krabbes Enche		8	Christen Sneddichers Enche [mannen † 1700]		8
Povel Willumssøn	2	16	Levor Willumssøns Enche	1	8
Even Søfrenssøn	1		Marcus Brinchis Enche		16
Knud Smed		16	Aache Erichs	1	
Isaac Strørestangen	1		Niels Hansen		12
Lauritz Strømtangen		12	Halvord Peders	1	
Rasmus Blegebachen	1		Ole Brand		16
Stoe Blegebachen	1		Jon Pederssøn		16
Jens Findael		16	Matthias Wigværing		12
Peder Anderssøn	1				
Sl. Peder Madtzøns Enche Barbara Andersd.		8	Unge Karle:		
Knud Søfrenssøns Enche		8	Lauritz Nielssøn [Lerstang]		16
Gunille sl. Lauritz Tjærebrenders		8	Christen Nielssøn		16
Lauritz Skomager paa Bierget		12	Jacob Nielssøn [Lerstang]		12
Niels Skomager hos Knudtis Karen		12	Gunder Engelbretzøn		12
			Jacob Hanssøn Mogerød		12
Sætteret:			Povel Trugelsøn		8
Abraham Olssøn	1	8	Anders Trugelsøn		8
Isaac Janssøn		16	Peder Jørgen Folmarssøn		8
Peder Elefssøn		12	Lodvig Hermandtzøn		8
Peder Anderssøn		12	Hans Carstenssøn		8
Gregers Eschiltzøn		12	Hans Lauritzøn	1	12
Anders Husumer		16	Simen Michelssøn		8
			Lauritz Lauritzøn paa Øen		8
Gunder Olssøn		16	Peder Lauritzøn paa Øen		8
Ole Johanssøn	1		Marcus Marcisøn Brinch		12
Anne Maria Jochumsdatter		6	Erich Simentzøn		8
Jacob Wigværing		12			
Jacob Pederssøn		16	Summa	Rdr. 33 — 12β	
Lage Christenss	1	8		Brevig d. 14. maj 1701.	
				And: Nielsen Hans Jacobsen.	

GRENLAND ÆTTEHISTORIELAG 1973 - 1993

ÅRSMØTER:

13.03.84:	Villa Fløyen, Skien	
	Håkon Finstad:	Svensk innvandring til Telemark.
13.03.85:	Sjømannsforeningen, Porsgrunn	
	Gunnar Lier Olsen:	Bamble
06.03.86:	Velferden, Porsgrunn	
	Øyvind T. Gulliksen:	Gamle Amerikabrev
19.03.87:	Velferden, Porsgrunn	
	Hans Th. Landstad:	Magnus Brostrup Landstad
17.03.88:	Velferden, Porsgrunn	
	Stian Henneseid:	Halvard Gråtopp
09.03.89:	Velferden, Porsgrunn	
	Halvor Landsverk:	Bur og loft i Telemark
22.03.90:	Velferden, Porsgrunn	
	Hans Olav Masdalen:	Aust-Agder arkivet
21.03.91:	Velferden, Porsgrunn	
	Tore H. Vigerust:	Kildehåndtering
05.03.92:	Velferden, Porsgrunn	
	Odd Karlberg:	Seljord Bygdebok

UTFLUKTER:

06.06.83:	Fritzøhus i Larvik - Kaupang i Tjølling
27.05.84:	Kviteseid bygdetun - Fjågesund
09.09.84:	Utvandrerutstillingen på Høvikodden
30.06.85:	Slektshistorisk vandring i Brekkeparken
15.06.86:	Nutheim i Flatdal - Grunningsdalen
14.06.87:	Sauherad og Nes - Klevar/Haatveit gårdene
04.06.88:	Universitetsbiblioteket i Oslo
28.05.89:	Sølvverket på Kongsberg - Kongsberg kirke
90:	Ingen tur
91:	Ingen tur
24.05.92:	Blaafargeverket på Modum

HØSTMØTER:

20.09.83:	Leif Brynhildsen:	Bodenhoff
09.10.84:	Hans Olav Johnsen:	Ukjente kilder i slektsforskningen
28.11.85:	Brynhildsen/Livland:	Gjenstander på Telemark Fylkesmuseum i slektshistorisk sammenheng.
09.10.86:	Oddvar Bjørvik:	Arkivkunnskap og kildematerialer
08.10.87:	Reidar Bakken:	Våre slektninger i Amerika
22.09.88:	Svein Skajem:	Slektsforskning
04.10.89:	Sælebakk:	Sølvverkets historie
27.09.90:	Gunnar Aabø:	DIS Norge
19.09.91:	Uten foredrag	
29.10.92:	Bjørn E. Holthe:	Ættegransking med hensyn til Drangedal

STYRET:

FORMENN:	Thor Gundersen Thorbjørn Aasetre	1983 - 1984, 1989 - 1985 - 1988
VICEFORMENN:	Steinar Larsen Thor Gundersen Nicolai Flor	1983 - 1984 1985 - 1988 1989 -
ARKIVARER:	Roar Nesse	1983 -
KASSERERE:	Thorbjørn Aasetre Alf Granly	1983 - 1984 1985 -
SEKRETÆRER:	Gunnlaug Aasetre Jan Christensen	1983 - 1987 1988 -
STYREMEDLEMMER:	Olav V. Landsverk Alf Granly Nils Stigen Håkon Livland Jan Christensen Gunnlaug Aasetre Thorbjørn Aasetre Nicolai Flor	1983 1983 - 1984 1984 - 1987 1985 1986 - 1987 1988 - 1989 - 1988
VARAMEDLEMMER:	Marie Kåsa Hafsund Nils Stigen Håkon Livland Steinar Larsen Lisbeth Meistrand Gunnar Oland Bjørn Olsen Stian Norli	1983 - 1985 1983 1984 1985 - 1988 1986 - 1990 1991 1992 -
REVISORER:	Frank Beier Birger A. Øvrum John Stivimoen Olav Vasbø	1983 - 1990 1983 - 1989 1990 - 1991 -

DE SISTE 10 ÅR

Grenland Ættehistorielag er nå 20 år, og mye har skjedd siden oppstarten i 1973. I de siste 10 årene etter forrige jubileum, har vi hatt en økende aktivitet og mange nye medlemmer har funnet veien til våre rekker.

Medlemsbladet vårt, "Nytt fra Grenland Ættehistorielag" har kommet ut med 20 nummer, og i 1988 startet styret utgivelsen av en liten "Budstikke", som blir sendt til medlemmene ca 4 ganger i året med nytt om laget.

I 1986 startet laget opp med informasjonskvelder på Porsgrunn Bibliotek. Disse ble etter hvert mektig populære, og samler nå en mengde mennesker hver 14. dag. I den etterfølgende oversikten kan sees den øvrige aktiviteten de siste 10 årene.

I medlemsbladet nr 10 (Sept. 1983) ble det vist en tilsvarende oversikt over de første årene fra 1973 til 1983.